

A9-0018/2024

30.1.2024

*****I**
MIETINTÖ

ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseksi Ranskan tasavallan valtuuttamisesta neuvottelemaan, allekirjoittamaan ja tekemään kansainvälinen sopimus kanaalin alittavan kiinteän yhteyden turvallisuus- ja yhteentoimivuusvaatimuksista
(COM(2023)0328 – C9-0205/2023 – 2023/0192(COD))

Liikenne- ja matkailuvaliokunta

Esittelijä: Petar Vitanov

(Yksinkertaistettu menettely – työjärjestyksen 52 artiklan 2 kohta)

Menettelyjen symbolit

- * Kuulemismenettely
- *** Hyväksyntämenettely
- ***I Tavallinen lainsäätämismenettely (ensimmäinen käsittely)
- ***II Tavallinen lainsäätämismenettely (toinen käsittely)
- ***III Tavallinen lainsäätämismenettely (kolmas käsittely)

(Menettely määräytyy säädösesityksessä ehdotetun oikeusperustan mukaan.)

Tarkistukset säädösesitykseen

Palstoina esitettävät parlamentin tarkistukset

Poistettava teksti merkitään vasempaan palstaan ***lihavoidulla kursiivilla***. Tekstiä korvattaessa muutosmerkinnät tehdään molempiin palstoihin ***lihavoidulla kursiivilla***. Uusi teksti merkitään oikeaan palstaan ***lihavoidulla kursiivilla***.

Tarkistuksen tunnistetietojen ensimmäisellä ja toisella rivillä ilmoitetaan käsiteltävänä olevan säädösesityksen kohta, jota tarkistetaan. Jos tarkistus koskee olemassa olevaa säädöstä, jota säädösesityksellä muutetaan, tunnistetietojen kolmannella rivillä ilmoitetaan muutettavan säädöksen tyyppi ja numero ja neljännellä rivillä tarkistettavan tekstinkohdan paikannus.

Konsolidoituna tekstinä esitettävät parlamentin tarkistukset

Uusi teksti merkitään ***lihavoidulla kursiivilla***. Poistettava teksti merkitään symbolilla ¶ tai ylivivauksella. Tekstiä korvattaessa muutosmerkinnät tehdään siten, että uusi teksti ***lihavoidaan ja kursivoidaan*** ja korvattava teksti poistetaan tai viivataan yli. Parlamentin yksiköiden tekemiä lopullisen tekstin teknisiä muutoksia ei merkitä.

SISÄLTÖ

	Sivu
LUONNOS EUROOPAN PARLAMENTIN LAINSÄÄDÄNTÖPÄÄTÖSLAUSELMAKSI.5	
PERUSTELUT	13
LIITE: YHTEISÖT TAI HENKILÖT, JOILTA ESITTELIJÄ ON SAANUT TIETOJA	14
OIKEUDELLISTEN ASIOIDEN VALIOKUNNAN LAUSUNTO OIKEUSPERUSTASTA	15
ASIAN KÄSITTELY ASIASTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA	20

LUONNOS EUROOPAN PARLAMENTIN LAINSÄÄDÄNTÖPÄÄTÖSLAUSELMAKSI

**ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseksi Ranskan tasavallan valtuuttamisesta neuvottelemaan, allekirjoittamaan ja tekemään kansainvälinen sopimus kanaalin alittavan kiinteän yhteyden turvallisuus- ja yhteentoimivuusvaatimuksista
(COM(2023)0328 – C9-0205/2023 – 2023/0192(COD))**

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon komission ehdotuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle (COM(2023)0328),
 - ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 294 artiklan 2 kohdan ja 91 artiklan, joiden mukaisesti komissio on antanut ehdotuksen Euroopan parlamentille (C9-0205/2023),
 - ottaa huomioon oikeudellisten asioiden valiokunnan lausunnon ehdotetusta oikeusperustasta,
 - ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 294 artiklan 3 kohdan,
 - ottaa huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean 20. syyskuuta 2019 antaman lausunnon¹,
 - on kuullut alueiden komiteaa,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 52, 59 ja 40 artiklan,
 - ottaa huomioon liikenne- ja matkailuvaliokunnan mietinnön (A9-0018/2024),
1. vahvistaa jäljempänä esitetyn ensimmäisen käsittelyn kannan;
 2. pyytää komissiota antamaan asian uudelleen Euroopan parlamentin käsiteltäväksi, jos se korvaa ehdotuksensa, muuttaa sitä huomattavasti tai aikoo muuttaa sitä huomattavasti;
 3. kehottaa puhemiestä välittämään parlamentin kannan neuvostolle ja komissiolle sekä kansallisille parlamenteille.

¹ EUVL C, 2023/879, 8.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/879/oj>.

Tarkistus 1

Ehdotus päätökseksi Johdanto-osan 1 viite

Komission teksti

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen **2 artiklan 1 kohdan ja** 91 artiklan,

Tarkistus

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 91 artiklan,

Tarkistus 2

Ehdotus päätökseksi Johdanto-osan 4 kappale

Komission teksti

(4) **Koska mainitussa päätöksessä vahvistetuin edellytyksin käydyt neuvottelut eivät toistaiseksi ole johtaneet** molempia osapuolia tyydyttävään sopimukseen, Ranskan tasavalta ilmaisi 23 päivänä maaliskuuta 2023 päivätyllä kirjeellä aikomuksensa neuvotella ja tehdä toisenlainen sopimus.

Tarkistus

(4) **Ranskan ja Yhdistyneen kuningaskunnan välisissä neuvotteluissa on käynyt selväksi, että kyseisessä päätöksessä vahvistettujen edellytysten mukainen sopimus ei johda** molempia osapuolia tyydyttävään sopimukseen. **Näin ollen** Ranskan tasavalta ilmaisi 23 päivänä maaliskuuta 2023 päivätyllä kirjeellä aikomuksensa neuvotella ja tehdä toisenlainen sopimus. **Sen vuoksi ehdotetaan vaihtoehtoista valtuutusta.**

Tarkistus 3

Ehdotus päätökseksi Johdanto-osan 5 kappale

Komission teksti

(5) Kolmannen maan kanssa tehty kansainvälinen sopimus rautateiden turvallisuudesta ja yhteentoimivuudesta valtioiden rajat ylittävissä tilanteissa vaikuttaa alueeseen, joka kuuluu suurelta osin unionin oikeuden ja erityisesti Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien (EU) 2016/798⁹ ja (EU) 2016/797 sekä asetuksen

Tarkistus

(5) Kolmannen maan kanssa tehty kansainvälinen sopimus rautateiden turvallisuudesta ja yhteentoimivuudesta valtioiden rajat ylittävissä tilanteissa vaikuttaa alueeseen, joka kuuluu suurelta osin unionin oikeuden ja erityisesti Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien (EU) 2016/798⁹ ja (EU) 2016/797 sekä asetuksen

(EU) 2016/796 soveltamisalaan. Sen vuoksi tällainen sopimus kuuluu unionin yksinomaiseen ulkoiseen toimivaltaan. Jäsenvaltiot voivat neuvotella **ja** tehdä tällaisen sopimuksen vain, jos unioni valtuuttaa ne siihen Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 2 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Koska sopimus koskee liikenteen alalla voimassa olevan unionin lainsäädännön kattamia aloja, on tarpeen, että unionin lainsäätaja myöntää tällaisen valtuutuksen SEUT-sopimuksen 91 artiklassa tarkoitettua lainsäätämisyjärjestystä noudattaen.

⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/798, annettu 11 päivänä toukokuuta 2016, rautateiden turvallisuudesta (uudelleenlaadittu) (EUVL L 138, 26.5.2016, s. 102).

Tarkistus 4

Ehdotus päätökseksi Johdanto-osan 6 kappale

Komission teksti

(6) Koska kanaalin alittava kiinteä yhteys on **rautatieyhteys**, joka käsittää yhden monimutkaisen, osittain Ranskan ja kolmannen maan eli Yhdistyneen kuningaskunnan alueella sijaitsevan teknisen rakenteen, on aiheellista valtuuttaa Ranskan tasavalta neuvottelemaan, allekirjoittamaan ja tekemään Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa kansainvälinen sopimus, **jolla varmistetaan** turvallisuutta ja yhteentoimivuutta koskevien johdonmukaisten sääntöjen **soveltaminen** kanaalin alittavassa kiinteässä yhteydessä sekä Ranskan kansallisen turvallisuusviranomaisen, joka on Etablissement Public de Sécurité Ferroviaire (EPSF), ja Yhdistyneen kuningaskunnan kansallisen turvallisuusviranomaisen, joka on Office of

(EU) 2016/796 soveltamisalaan. Sen vuoksi tällainen sopimus kuuluu unionin yksinomaiseen ulkoiseen toimivaltaan. Jäsenvaltiot voivat neuvotella **tai** tehdä tällaisen sopimuksen vain, jos unioni valtuuttaa ne siihen Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 2 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Koska sopimus koskee liikenteen alalla voimassa olevan unionin lainsäädännön kattamia aloja, on **myös** tarpeen, että unionin lainsäätaja myöntää tällaisen valtuutuksen SEUT-sopimuksen 91 artiklassa tarkoitettua lainsäätämisyjärjestystä noudattaen.

⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/798, annettu 11 päivänä toukokuuta 2016, rautateiden turvallisuudesta (uudelleenlaadittu) (EUVL L 138, 26.5.2016, s. 102).

Tarkistus

(6) Koska kanaalin alittava kiinteä yhteys on **erityistapaus rautatieyhteytenä**, joka käsittää yhden monimutkaisen, osittain Ranskan ja **osittain** kolmannen maan eli Yhdistyneen kuningaskunnan alueella sijaitsevan teknisen rakenteen, on aiheellista valtuuttaa Ranskan tasavalta neuvottelemaan, allekirjoittamaan ja tekemään Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa kansainvälinen sopimus, **joka koskee** turvallisuutta ja yhteentoimivuutta koskevien johdonmukaisten sääntöjen **soveltamista** kanaalin alittavassa kiinteässä yhteydessä, sekä **varmistamaan** Ranskan kansallisen turvallisuusviranomaisen, joka on Etablissement Public de Sécurité Ferroviaire (EPSF), ja Yhdistyneen kuningaskunnan kansallisen turvallisuusviranomaisen, joka on Office of

Tarkistus 5

Ehdotus päätökseksi Johdanto-osan 11 kappale

Komission teksti

(11) Jotta voidaan ottaa huomioon unionin lainsäädäntöön ja erityisesti direktiiveihin (EU) 2016/797 ja (EU) 2016/798 mahdollisesti tehtävät muutokset, sopimuksessa olisi myös määrättävä sen muuttamista koskevista säännöistä. Komissiolle olisi siirrettävä valta valtuuttaa Ranskan tasavalta muuttamaan sopimusta siinä määrättyä muutosmenettelyä noudattaen *sen mukauttamiseksi* unionin lainsäädännön *muutoksiin*.

Tarkistus

(11) Jotta voidaan ottaa huomioon unionin lainsäädäntöön ja erityisesti **asetukseen (EU) 2016/796 ja** direktiiveihin (EU) 2016/797 ja (EU) 2016/798 mahdollisesti tehtävät muutokset, sopimuksessa olisi myös määrättävä sen muuttamista koskevista säännöistä. Komissiolle olisi siirrettävä valta valtuuttaa Ranskan tasavalta muuttamaan sopimusta siinä määrättyä muutosmenettelyä noudattaen **edellyttäen, että tällaiset muutokset rajoittuvat mukautuksiin, joilla otetaan huomioon** unionin lainsäädännön **muutokset**.

Tarkistus 6

Ehdotus päätökseksi Johdanto-osan 12 kappale

Komission teksti

(12) **Tuleva kehitys huomioon ottaen tämä valtuutus ei saisi rajoittaa** unionin päätöksellä (EU) 2020/1531 **antamaa valtuutusta,**

Tarkistus

(12) **Unionin edun vuoksi Ranskan tasavallalle olisi myös annettava valtuudet neuvotella lisämuutoksista tämän valtuutuksen perusteella tehtyyn sopimukseen päätöksessä (EU) 2020/1531 vahvistettujen edellytysten huomioon ottamiseksi.** Unionin päätöksellä (EU) 2020/1531 **myöntämän valtuutuksen olisi sen vuoksi pysyttävä voimassa siltä osin kuin tämän valtuutuksen perusteella tehtyä sopimusta voitaisiin muuttaa kyseisessä päätöksessä vahvistettujen edellytysten huomioon ottamiseksi.**

Tarkistus 7

Ehdotus päätökseksi 1 artikla – 1 kohta

Komission teksti

Ranskan tasavalta valtuutetaan neuvottelemaan, allekirjoittamaan ja tekemään Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa kansainvälinen sopimus kanaalin alittavan kiinteän yhteyden turvallisuus- ja yhteentoimivuusvaatimuksista sekä EPSF:n ja ORR:n välisestä yhteistyöstä, jäljempänä 'sopimus'.

Tarkistus

Tällä päätöksellä vahvistetaan edellytykset, joiden mukaisesti Ranskan tasavalta valtuutetaan neuvottelemaan, allekirjoittamaan ja tekemään Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa kansainvälinen sopimus kanaalin alittavan kiinteän yhteyden turvallisuus- ja yhteentoimivuusvaatimuksista sekä EPSF:n ja ORR:n välisestä yhteistyöstä, jäljempänä 'sopimus', ***sekä tulevaisuudessa muuttamaan sitä.***

Tarkistus 8

Ehdotus päätökseksi 1 artikla – 2 kohta

Komission teksti

Valtuutukseen sovelletaan tämän päätöksen 2 ja 3 artiklassa *säädetyt edellytyksiä.*

Tarkistus

Tällaisen sopimuksen on täytettävä tämän päätöksen 2 ja 3 artiklassa ***säädetyt edellytykset.***

Tarkistus 9

Ehdotus päätökseksi 3 artikla – 2 kohta

Komission teksti

Kun neuvottelut on saatu päätökseen, Ranskan tasavallan on toimitettava niiden mukainen sopimusehdotus komissiolle. Komissio ilmoittaa asiasta neuvostolle ja Euroopan parlamentille.

Tarkistus

Kun neuvottelut on saatu päätökseen, Ranskan tasavallan on toimitettava niiden mukainen sopimusehdotus komissiolle. Komissio ilmoittaa asiasta ***viipymättä*** neuvostolle ja Euroopan parlamentille.

Tarkistus 10

Ehdotus päätökseksi 3 artikla – 3 kohta

Komission teksti

Komissio tekee kuukauden kuluessa sopimusluonnoksen **ilmoittamisesta** päätöksen siitä, täytyvätkö 2 artiklassa asetetut vaatimukset. Jos komissio päättää, että ne täyttyvät, Ranskan tasavalta voi allekirjoittaa ja tehdä vastaavan sopimuksen.

Tarkistus

Komissio tekee kuukauden kuluessa sopimusluonnoksen **tiedoksiannosta** päätöksen siitä, täytyvätkö 2 artiklassa asetetut vaatimukset, **ja ilmoittaa asiasta neuvostolle ja Euroopan parlamentille**. Jos komissio päättää, että ne täyttyvät, Ranskan tasavalta voi allekirjoittaa ja tehdä vastaavan sopimuksen.

Tarkistus 11

Ehdotus päätökseksi 5 artikla – 1 kohta

Komission teksti

1. **Jollei** tämän artiklan 2 ja 3 kohdasta muuta johdu, **Ranskan tasavalta valtuutetaan muuttamaan sopimusta siinä määrättyä menettelyä noudattaen** sopimuksen mukauttamiseksi unionin oikeuden tuleviin muutoksiin, erityisesti asetuksen (EU) 2016/796 ja direktiivien (EU) 2016/797 ja (EU) 2016/798 muutoksiin, edellyttäen, että kyseiseen sopimukseen on tarpeen tehdä muutoksia, jotta voidaan varmistaa unionin oikeuden täysimääräinen, asianmukainen ja nopea soveltaminen sen lainkäyttövaltaan kuuluvassa kanaalin alittavan kiinteän yhteyden osassa.

Tarkistus

1. **Ranskan tasavalta valtuutetaan neuvottelemaan sopimukseen tehtävistä muutoksista** tämän artiklan [2 ja 3] kohdassa määritellyä menettelyä noudattaen edellyttäen, **että tällaiset muutokset ovat tarpeen** sopimuksen mukauttamiseksi unionin oikeuden tuleviin muutoksiin, erityisesti asetuksen (EU) 2016/796 ja direktiivien (EU) 2016/797 ja (EU) 2016/798 muutoksiin, **ja** edellyttäen **myös**, että kyseiseen sopimukseen on tarpeen tehdä muutoksia, jotta voidaan varmistaa unionin oikeuden täysimääräinen, asianmukainen ja nopea soveltaminen sen lainkäyttövaltaan kuuluvassa kanaalin alittavan kiinteän yhteyden osassa.

Tarkistus 12

Ehdotus päätökseksi 5 artikla – 1 a kohta (uusi)

1 a. Ranskan tasavalta valtuutetaan myös neuvottelemaan sopimukseen tehtävistä lisämuutoksista tämän artiklan [2 ja 3] kohdassa määriteltyä menettelyä noudattaen, jotta sopimus täyttäisi päätöksen (EU) 2020/1531 1 artiklassa vahvistetut edellytykset.

Tarkistus 13

Ehdotus päätökseksi 5 artikla – 2 kohta

Komission teksti

2. Ranskan tasavallan on tiedotettava komissiolle säännöllisesti Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa sopimuksen muutoksista käytävistä neuvotteluista ja tarvittaessa pyydettyä komissiota osallistumaan neuvotteluihin tarkkailijana. Ranskan tasavallan on toimitettava suunnitellut muutokset komissiolle yhdessä selittävän huomautuksen kanssa. Komissio ilmoittaa asiasta neuvostolle ja Euroopan parlamentille. Ranskan tasavallan on toimitettava kaikki komission pyytämät lisätiedot suunnitelluista muutoksista.

Tarkistus

2. Ranskan tasavallan on tiedotettava komissiolle säännöllisesti Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa sopimuksen muutoksista käytävistä neuvotteluista ja tarvittaessa pyydettyä komissiota osallistumaan neuvotteluihin tarkkailijana. Ranskan tasavallan on toimitettava suunnitellut muutokset komissiolle yhdessä selittävän huomautuksen kanssa. Komissio ilmoittaa asiasta **viipymättä** neuvostolle ja Euroopan parlamentille. Ranskan tasavallan on toimitettava kaikki komission pyytämät lisätiedot suunnitelluista muutoksista.

Tarkistus 14

Ehdotus päätökseksi 5 artikla – 3 kohta

Komission teksti

3. Komissio tekee [kolmen] kuukauden kuluessa suunnitellun muutoksen ilmoittamisesta päätöksen siitä, täytyvätkö 1 kohdassa ja 2 artiklassa asetetut vaatimukset. Jos komissio päättää, että ne täyttyvät, Ranskan tasavalta voi tehdä muutoksen sopimukseen. Jäljennös

Tarkistus

3. Komissio tekee [kolmen] kuukauden kuluessa suunnitellun muutoksen ilmoittamisesta päätöksen siitä, täytyvätkö 1 kohdassa ja 2 artiklassa asetetut vaatimukset. Jos komissio päättää, että ne täyttyvät, **se ilmoittaa tästä päätöksestä neuvostolle ja Euroopan**

muutetusta sopimuksesta on toimitettava komissiolle kuukauden kuluessa muutoksen voimaantulosta tai, jos muutosta sovelletaan väliaikaisesti, kuukauden kuluessa sen väliaikaisen soveltamisen alkamisesta.

parlamentille, ja Ranskan tasavalta voi tehdä muutoksen sopimukseen. Jäljennös muutetusta sopimuksesta on toimitettava komissiolle kuukauden kuluessa muutoksen voimaantulosta tai, jos muutosta sovelletaan väliaikaisesti, kuukauden kuluessa sen väliaikaisen soveltamisen alkamisesta.

Tarkistus 15

Ehdotus päätökseksi 6 artikla – 1 kohta

Komission teksti

Tätä päätöstä sovelletaan rajoittamatta kuitenkaan päätöksen (EU) 2020/1531 säännösten soveltamista.

Tarkistus

Päätöstä (EU) 2020/1531 sovelletaan edelleen 5 artiklan 1 a kohdassa tarkoitetuilta osin.

PERUSTELUT

Kanaalin alittava kiinteä yhteys on rajat ylittävä monimutkainen tekninen rakenne Euroopan unionin ja Yhdistyneen kuningaskunnan välillä. Erityisesti brexitin jälkeen se tarvitsee johdonmukaiset rautateiden turvallisuutta ja yhteentoimivuutta koskevat säännöt, jotka kattavat sen koko pituudeltaan, sekä Yhdistyneen kuningaskunnan ja Ranskan viranomaisten tiivistä yhteistyötä sääntöjen täytäntöönpanemiseksi. Tällaisen toimintaympäristön luomiseksi Ranska pyysi maaliskuussa 2023 valtuutusta neuvotella ja tehdä Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa kansainvälinen sopimus kanaalin alittavaa kiinteää yhteyttä koskevista turvallisuus- ja yhteentoimivuusvaatimuksista.

Sopimuksella olisi varmistettava EU:n lainsäädännön ensisijaisuus ja unionin tuomioistuimen toimivalta tunnelin Ranskan-puoleisessa osassa sekä mahdollisuus tarvittaviin muutoksiin, jos unionin lainsäädäntöön ja erityisesti direktiiveihin (EU) 2016/797 ja (EU) 2016/798 tehdään muutoksia tulevaisuudessa. Yhdistyneeseen kuningaskuntaan kuuluvan kanaalin osan osalta sopimuksella olisi varmistettava turvallisuus- ja yhteentoimivuusvaatimusten johdonmukaisuus.

Komissio esitteli tämän ehdotuksen Euroopan parlamentissa liikenne- ja matkailuvaliokunnalle (TRAN) sen kokouksessa 19. heinäkuuta 2023. Tämän esittelyn perusteella ja koska TRAN-valiokunnan koordinaattorit päättivät 27. kesäkuuta antaa minulle suhteista Yhdistyneeseen kuningaskuntaan vastaavana TRAN-valiokunnan pysyvänä esittelijänä tehtäväksi laatia tämä mietintö, ehdotan, että komission ehdotus hyväksytään seuraavin tarkistuksin yksinkertaistetun menettelyn mukaisesti (52 artiklan 2 kohta).

**LIITE: YHTEISÖT TAI HENKILÖT,
JOILTA ESITTELIJÄ ON SAANUT TIETOJA**

Esittelijä ilmoittaa yksinomaisella vastuullaan, ettei hän ole saanut tietoja miltään yhteisöltä tai henkilöltä, joka olisi mainittava tässä liitteessä työjärjestyksen liitteessä I olevan 8 artiklan mukaisesti.

24.1.2024

OIKEUDELLISTEN ASIOIDEN VALIOKUNNAN LAUSUNTO OIKEUSPERUSTASTA

Karima Delli
Puheenjohtaja
Liikenne- ja matkailuvaliokunta
Bryssel

Asia: Lausunto seuraavan lainsäädäntöehdotuksen oikeusperustasta: ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseksi Ranskan tasavallan valtuuttamisesta neuvottelemaan, allekirjoittamaan ja tekemään kansainvälinen sopimus kanaalin alittavan kiinteän yhteyden turvallisuus- ja yhteentoimivuusvaatimuksista (COM(2023)0328 – C9-0205/2023 – 2023/0192(COD))

Arvoisa puheenjohtaja

Pyysitte 13. joulukuuta 2023 päivätyllä kirjeellänne¹ työjärjestyksen 40 artiklan 2 kohdan mukaisesti oikeudellisten asioiden valiokunnalta (JURI) lausunnon seuraavan lainsäädäntöehdotuksen oikeusperustan muuttamisen asianmukaisuudesta: komission ehdotus päätökseksi Ranskan tasavallan valtuuttamisesta neuvottelemaan, allekirjoittamaan ja tekemään kansainvälinen sopimus kanaalin alittavan kiinteän yhteyden turvallisuus- ja yhteentoimivuusvaatimuksista, jäljempänä 'päätoisehdotus' tai 'ehdotus päätökseksi'.

Oikeudellisten asioiden valiokunta käsitteli edellä mainittua asiaa kokouksessaan 24. tammikuuta 2024.

I – Tausta

Liikenne- ja matkailuvaliokunnan (TRAN) koordinaattorit päättivät käsitellä päätösehdotusta noudattaen yksinkertaistettua menettelyä tarkistuksen työjärjestyksen 52 artiklan 2 kohdan mukaisesti ja antoivat suhteista Yhdistyneeseen kuningaskuntaan vastaavan TRAN-valiokunnan pysyvän esittelijän tehtäväksi laatia mietintö.

Komissio käytti päätösehdotuksen perustana Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 2 artiklan 1 kohtaa ja 91 artiklaa. Sen jälkeen, kun neuvosto ilmoitti aikovansa poistaa oikeusperustasta viittauksen SEUT-sopimuksen 2 artiklan 1 kohtaan, koska se ei ole teknisestä näkökulmasta asianmukainen oikeusperusta, liikenne- ja matkailuvaliokunnan pysyvä esittelijä yhtyi tähän kantaan ja ehdotti samaa.

¹ D(2023)42171.

Tämän vuoksi TRAN-valiokunta pyysi JURI-valiokuntaa arvioimaan oikeusperustan, erityisesti SEUT-sopimuksen 2 artiklan 1 kohdan poistamisen, asianmukaisuutta työjärjestyksen 40 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

II – Asiaa koskevat perussopimuksen artiklat

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ensimmäisen osan I osastossa ”Unionin toimivallan jaottelu ja toimivallan alat” määrätään muun muassa seuraavaa:

2 artikla

1. Kun perussopimuksissa annetaan unionille yksinomainen toimivalta tietyllä alalla, ainoastaan unioni voi toimia lainsäätäjänä ja antaa oikeudellisesti velvoittavia säädöksiä, kun taas jäsenvaltiot voivat tehdä näin ainoastaan unionin valtuuttamina tai unionin antamien säädösten täytäntöön panemiseksi.

2. [...]

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen kolmannen osan VI osastossa ”Liikenne” määrätään muun muassa seuraavaa:

91 artikla

(aiempi EY-sopimuksen 71 artikla)

1. Euroopan parlamentti ja neuvosto, tavallista lainsäätämisyjärjestystä noudattaen ja talous- ja sosiaalikomiteaa ja alueiden komiteaa kuultuaan, 90 artiklan täytäntöön panemiseksi ja liikenteen erityispiirteet huomioon ottaen:

a) antavat yhteisiä sääntöjä, joita sovelletaan kansainväliseen liikenteeseen jäsenvaltion alueelle tai sen alueelta taikka yhden tai useamman jäsenvaltion alueen kautta,

b) vahvistavat ne edellytykset, joilla muut kuin jäsenvaltiossa asuvat liikenteenharjoittajat saavat harjoittaa liikennettä siellä,

c) toteuttavat toimenpiteet liikenneturvallisuuden parantamiseksi,

d) antavat muut aiheelliset säännökset.

2. Toteutettaessa 1 kohdassa tarkoitettuja toimenpiteitä otetaan huomioon tapaukset, joissa toimenpiteiden soveltaminen voi joillakin alueilla vaikuttaa vakavasti elintasoon ja työllisyyteen sekä kuljetuskaluston käyttöön.

III – Oikeusperustan valintaa koskeva Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö

Unionin tuomioistuin on perinteisesti pitänyt asianmukaisen oikeusperustan valintaa asiana, jolla on perustuslaillinen merkitys, jolla taataan annetun toimivallan periaatteen

noudattaminen (Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artikla) ja jolla määritetään unionin toimivallan luonne ja laajuus².

Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaisesti unionin säädöksen oikeusperusta ei perustu toimielimen näkemykseen tavoitellusta päämäärästä vaan sen on perustuttava tuomioistuimen tutkittavissa oleviin objektiivisiin seikkoihin, joita ovat erityisesti toimen tavoite ja sisältö³. Toimen oikeudellinen perusta onkin määritettävä ottaen huomioon sen tavoite ja sisältö.⁴

Jos toimea tarkasteltaessa ilmenee, että sillä on kaksi eri tarkoitusta tai että siinä on kahdenlaisia tekijöitä, ja jos toinen näistä on yksilöitävissä toimen pääasialliseksi tai määrääväksi tarkoitukseksi tai tekijäksi, kun taas toinen on ainoastaan liitännäinen, on käytettävä yhtä oikeusperustaa, toisin sanoen sitä, jota toimen pääasiallinen tai määräävä tarkoitus tai tekijä edellyttää.⁵ Vain poikkeuksellisesti, jos voidaan osoittaa, että säädöksellä on samanaikaisesti useita tavoitteita, joita ei voida erottaa toisistaan ja joista mikään ei ole toiseen nähden toisarvoinen ja välillinen, tällaista säädöstä annettaessa voidaan käyttää useaa eri oikeusperustaa.⁶ Tämä on kuitenkin mahdollista vain, jos kyseessä olevia oikeusperustoja varten vahvistetut menettelyt eivät ole keskenään yhteensopimattomia eivätkä heikennä Euroopan parlamentin oikeuksia.⁷

IV – Päätösehdotuksen tavoite ja sisältö

Kanaalin alittava kiinteä yhteys on ainutlaatuinen rautatieyhteys, joka käsittää yhden monimutkaisen, osittain Ranskan ja osittain kolmannen maan eli Yhdistyneen kuningaskunnan alueella sijaitsevan teknisen rakenteen. Kanaalin alittavan kiinteän yhteyden turvallisen ja tehokkaan toiminnan varmistamiseksi Ranska pyysi maaliskuussa 2023 valtuutusta neuvotella ja tehdä Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa kansainvälinen sopimus kanaalin alittavan kiinteän yhteyden turvallisuus- ja yhteentoimivuusvaatimuksista. Ehdotetulla päätöksellä myönnettäisiin tämä valtuutus.

Kansainvälisellä sopimuksella saatettaisiin neljännen rautatiepaketin tekninen pilari osittain osaksi kansallista lainsäädäntöä kanaalin alittavan kiinteän yhteyden Ranskan lainkäyttövaltaan kuuluvan osuuden osalta⁸. Sopimuksella olisi varmistettava, että kanaalin alittavan kiinteän yhteyden Ranskan lainkäyttövaltaan kuuluvaan osuuteen sovelletaan unionin oikeutta, jonka tulkitsemiseen unionin tuomioistuimella on yksinomainen toimivalta. Sopimuksella olisi kanaalin alittavan kiinteän yhteyden Yhdistyneen kuningaskunnan lainkäyttövaltaan kuuluvan osuuden osalta varmistettava turvallisuus- ja

² Lausunto 2/00 (”Cartagenan pöytäkirja”), ECLI:EU:C:2001:664, 5 kohta.

³ Asia C-300/89, komissio v. neuvosto (”titaanidioksi”), ECLI:EU:C:1991:244, 10 kohta, asia C-411/06, komissio v. parlamentti ja neuvosto, ECLI:EU:C:2009:518, 45 kohta.

⁴ Asia C-187/93, parlamentti v. neuvosto, ECLI:EU:C:1994:265, 28 kohta. Ks. myös asia C-411/06, komissio v. parlamentti ja neuvosto (”Jätteiden siirto”), ECLI:EU:C:2009:518, 77 kohta, ja asia C-81/13, Yhdistynyt kuningaskunta v. neuvosto, ECLI:EU:C:2014:2449, 36 kohta.

⁵ Sama kuin edellä, 30 kohta ja asia C-137/12, komissio v. neuvosto, ECLI:EU:C:2013:675, 53 kohta ja siinä mainittu oikeuskäytäntö.

⁶ Asia C-300/89, 13 ja 17 kohta; asia C-42/97, parlamentti v. neuvosto, ECLI:EU:C:1999:81, 38 kohta; lausunto 2/00, 23 kohta; asia C-94/03, komissio v. neuvosto (”Rotterdamin yleissopimus”), ECLI:EU:C:2006:2 ja asia C-178/03, komissio v. parlamentti ja neuvosto, ECLI:EU:C:2006:4, 36 ja 43 kohta.

⁷ Asia C-300/89, 17–25 kohta; asia C-268/94, Portugali v. neuvosto, ECLI:EU:C:1996:461.

⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivit (EU) 2016/797 ja (EU) 2016/798.

yhteentoimivuusvaatimusten johdonmukaisuus ja edistettävä siten kanaalin alittavan kiinteän yhteyden turvallisuutta ja yhteentoimivuutta.

Nämä tavoitteet on otettu huomioon päätösehdotuksen normatiivisissa säännöksissä, joihin sisältyy konkreettinen valtuutus Ranskalle neuvotella ja tehdä sopimus (1 artikla), edellytykset, jotka sopimuksen on täytettävä (2 artikla), ja säännös, jonka mukaan komissio päättää, täyttääkö sopimusluonnos kyseiset edellytykset (3 artikla). Lisäksi ehdotetulla päätöksellä Ranska valtuutettaisiin muuttamaan sopimusta siinä määrättyä mekanismia noudattaen sopimuksen mukauttamiseksi unionin oikeuden tuleviin muutoksiin (5 artikla).

V – Analyysi

Komissio toteaa perusteluissaan, että sopimuksen olisi kuuluttava unionin yksinomaiseen toimivaltaan: *Kolmannen maan kanssa tehty kansainvälinen sopimus rautateiden turvallisuudesta ja yhteentoimivuudesta valtioiden rajat ylittävissä tilanteissa vaikuttaa alueeseen, joka kuuluu suurelta osin unionin oikeuden [...] soveltamisalaan. Sen vuoksi tällainen sopimus kuuluu unionin yksinomaiseen ulkoiseen toimivaltaan.*” Komissio viittaa myös 2 artiklan 1 kohtaan, jonka mukaan ”jäsenvaltiot voivat neuvotella ja tehdä tällaisen sopimuksen vain, jos unioni valtuuttaa ne siihen Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 2 artiklan 1 kohdan mukaisesti”. Komissio toteaa edelleen: ”Koska sopimus koskee liikenteen alalla voimassa olevan unionin lainsäädännön kattamia aloja, on tarpeen, että unionin lainsäätäjät myöntää tällaisen valtuutuksen SEUT-sopimuksen 91 artiklassa tarkoitettua lainsäätämistä noudattaen.” Perustelujen otsikon ”Oikeusperusta” alla komissio toteaa vain, että ”tämän ehdotuksen oikeusperustana on SEUT-sopimuksen 2 artiklan 1 kohta ja 91 artikla.”

a) SEUT-sopimuksen 91 artiklan asianmukaisuus

SEUT-sopimuksen 91 artiklassa vahvistetaan liikennepolitiikan rautatie-, maantie- ja sisävesiliikennettä koskeva oikeusperusta. Kyseessä oleva sopimus koskee aloja, jotka kuuluvat voimassa olevan unionin säännösten soveltamisalaan liikenteen alalla. Ehdotetun päätöksen tavoitteen ja sisällön perusteella on selvää, että ehdotus liittyy sisämarkkinoiden toimintaan liikenteen alalla. Tästä syystä SEUT-sopimuksen 91 artikla on asianmukainen oikeusperusta ehdotukselle.

b) SEUT-sopimuksen 2 artiklan 1 kohdan lisääminen oikeusperustaksi ei ole mahdollista

Toisin kuin SEUT-sopimuksen 91 artikla, SEUT-sopimuksen 2 artiklan 1 kohta ei käy oikeusperustaksi. Kyseisessä määräyksessä ei nimittäin anneta unionin toimielimille toimivaltaa antaa oikeudellisesti sitovaa unionin säädöstä, eikä siinä myöskään mainita tällaista menettelyä. Tästä syystä sitä ei voida käyttää oikeusperustana.

Päätösehdotuksen johdanto-osan 5 kappaleessa muistutetaan, että sopimus kuuluu unionin yksinomaiseen ulkoiseen toimivaltaan. Tällaiseen yksinomaiseen toimivaltaan kuuluvilla aloilla jäsenvaltiot voivat antaa oikeudellisesti sitovia säädöksiä ainoastaan unionin valtuuttamina, kuten SEUT-sopimuksen 2 artiklan 1 kohdassa määrätään. Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, että SEUT-sopimuksen 2 artiklan 1 kohta olisi lisättävä oikeusperustaksi varsinaiselle valtuuttamiselle. Käsiteltävänä olevassa tapauksessa tällainen valtuutus annetaan säädöksellä, joka hyväksytään tavallisessa lainsäätämistäjärjestyksessä SEUT-sopimuksen 91 artiklan mukaisesti.

Vuonna 2020 Ranska valtuutettiin vastaavasti päätöksellä (EU) 2020/1531⁹ neuvottelemaan Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa sopimus, jolla olisi varmistettu unionin oikeuden yhtenäinen ja dynaaminen soveltaminen koko kanaalin alittavan kiinteän yhteyden osalta. On syytä muistaa, että myös kyseinen päätös perustui yksinomaan SEUT-sopimuksen 91 artiklaan sen jälkeen, kun oikeusperustasta oli tehty samanlainen asianmukaisuuden arviointi.

Lopuksi on syytä panna merkille, että on olemassa myös muita vastaavia valtuutuksia, joiden nojalla jäsenvaltio voi neuvotella sopimuksia kolmannen maan kanssa unionin yksinomaiseen ulkoiseen toimivaltaan kuuluvalla alalla¹⁰ ja joissa SEUT-sopimuksen 2 artiklan 1 kohta ei ole ehdotetun säädöksen oikeusperustana.

VI – Päätelmä ja suositus

Edellä esitetyn mukaisesti oikeudellisten asioiden valiokunta päätti kokouksessaan 24. tammikuuta 2024 yksimielisesti¹¹ vahvistaa liikenne- ja matkailuvaliokunnalle, että ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseksi Ranskan tasavallan valtuuttamisesta neuvottelemaan, allekirjoittamaan ja tekemään kansainvälinen sopimus kanaalin alittavan kiinteän yhteyden turvallisuus- ja yhteentoimivuusvaatimuksista voi asianmukaisesti perustua pelkästään SEUT-sopimuksen 91 artiklaan.

Kunnioittavasti

Adrián Vázquez Lázara

⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös (EU) 2020/1531, annettu 21. lokakuuta 2020, Ranskan valtuuttamisesta neuvottelemaan, allekirjoittamaan ja tekemään kansainvälinen sopimus, jolla täydennetään Ranskan ja Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan välistä sopimusta kanaalin alittavan kiinteän yhteyden rakentamisesta ja käytöstä yksityisten käyttöoikeusurakoitsijoiden toimesta (EUVL L 352, 22.10.2020, s. 4).

¹⁰ Viimeisin esimerkki: ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseksi Ranskan valtuuttamisesta neuvottelemaan Algerian kanssa kahdenvälinen sopimus siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa tehtävästä oikeudellisesta yhteistyöstä (COM(2023)0065 – 2023/0028(COD)).

¹¹ Lopullisessa äänestyksessä olivat läsnä seuraavat jäsenet: Adrián Vázquez Lázara, puheenjohtaja, Sergey Lagodinsky, varapuheenjohtaja, Marion Walsmann, varapuheenjohtaja, Raffaele Stancanelli, varapuheenjohtaja, Pascal Arimont, Gunnar Beck, Benoît Biteau (Marie Toussaintin puolesta 209 artiklan 7 kohdan mukaisesti), Jorge Buxadé Villalba, Ilana Cicurel, Pascal Durand, Christian Ehler (Juan Ignacio Zoido Álvarezin puolesta 209 artiklan 7 kohdan mukaisesti), Ibán García Del Blanco, Virginie Joron, Pierre Karleskind, Gilles Lebreton, Angelika Niebler, Witold Pahl (Javier Zarzalejosin puolesta 209 artiklan 7 kohdan mukaisesti), Sabrina Pignedoli, Jiří Pospíšil, Franco Roberti, Nacho Sánchez Amor, Jana Toom, Axel Voss ja Tiemo Wölken.

**ASIAN KÄSITTELY
ASIASTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA**

Otsikko	Ranskan tasavallan valtuuttaminen neuvottelemaan, allekirjoittamaan ja tekemään kansainvälinen sopimus kanaalin alittavan kiinteän yhteyden turvallisuus- ja yhteentoimivuusvaatimuksista
Viiteasiakirjat	COM(2023)0328 – C9-0205/2023 – 2023/0192(COD)
Annettu EP:lle (pvä)	20.6.2023
Asiasta vastaava valiokunta Ilmoitettu istunnossa (pvä)	TRAN 10.7.2023
Esittelijät Nimitetty (pvä)	Petar Vitanov 27.6.2023
Yksinkertaistettu menettely – päätös tehty (pvä)	27.6.2023
Oikeusperustan kyseenalaistaminen JURI-lausunto annettu (pvä)	JURI 24.1.2024
Valiokuntakäsittely	19.7.2023
Hyväksytty (pvä)	8.1.2024
Jätetty käsiteltäväksi (pvä)	30.1.2024